

Region Stockholm
Regionledningskontoret

Yttrande över förslag till länsplan för regional transportinfrastruktur för Stockholms län 2026–2037

Sammanfattning

Täby kommun betonar behovet av ett sammanhängande transportsystem som stärker länets flerkärniga struktur och möjliggör utveckling av stadskärnor. Kommunen är positiv till satsningar på kollektivtrafikens utbyggnad (tunnelbana och spårväg), men anser att vägtransportsystemet inte är tillräckligt prioriterat, särskilt med tanke på arbetspendling och godstransporter. Vidare behöver principer för kostnadskontroll och samhällsekonomisk lönsamhet förtydligas mer utifrån regeringens direktiv. Länsplanen saknar information om de namngivna objektens totalkostnader samt resultaten från de samhällsekonomiska bedömningarna. Täby kommun saknar en prioritering av objekt Löttingetunneln avseende kapacitetshöjande åtgärd på Norrortsleden samt att det är för låg andel medel avsatt för statliga åtgärder för kapacitet och tillförlitlighet.

Synpunkter

Stockholms län behöver ett sammanlänkat transportsystem som binder samman länets geografiskt spridda delar och stärker en flerkärnig rumslig struktur och stadskärnornas möjligheter till utveckling. De statliga vägarna ska stödja efterfrågan av arbetspendling och godstransporter i regionen som består av både landsbygd och tätorter. För regionens nordöstra delar behöver transportsystemet vara sammanhängande för att bidra till utvecklingen och stärka samt förbättra för de tvärfunktionella resorna både när det gäller arbetspendling och godstransporter vilket även ger en avlastade effekt i det radiella högt belastade transportsystemet.

Täby kommun anser att förslag till länsplan och de stora satsningarna på kollektivtrafikens tunnelbane- och spårvägsutbyggnad väl skapar ett sammanhängande transportsystem avseende spårförbindelser och ger nya goda

förutsättningar för persontransporter. Däremot anser Täby kommun att förslag till länsplan inte stödjer ett stärkt sammanhängande regionalt vägtransportsystem utifrån kontexten landsbygd och tillgänglighet till och från de utpekade stadskärnorna när det gäller arbetspendling och godstransporter.

Länsplanens inriktning

Täby kommun anser att regionen har haft en god dialog och varit transparenta i framtagande av förslag till länsplan. Länsplanens inriktning är tydlig. Dock vill Täby kommun framföra att de vägledande principerna bör förtydligas utifrån regeringens:

- direktiv där det bland annat framgår att *regeringen anser att samhällsekonomisk lönsamhet ska vara vägledande vid prioritering av åtgärder i transportsystemet.*
- *Infrastrukturproposition för perioden 2026–2037* där regeringen belyser vikten av stärkt kostnadskontroll.

Täby kommun anser att den vägledande principen *täcka kostnadsökningar i planerade investeringar* behöver förtydligas utifrån regeringens uppmaningar i direktiv och infrastrukturproposition. Det saknas även information i länsplanens tabeller *länsplanens ekonomiska fördelning (sidan 6–7)* samt *åtgärder med enbart trängselskatt (sidan 11)* avseende objektens totalkostnad samt resultat av den samhällsekonomiska bedömningen. I *nationell plan för transportsystemet* redovisas dessa uppgifter tydligt och transparent.

I riksrevisionens rapport *Kostnadskontroll i infrastrukturinvesteringar (RIR 2021:22)* riktat till Trafikverket, lyfter Riksrevisionen att ett objekt ska kunna omprövas innan byggstartsbeslut tas för objektet vilket sker i Trafikverkets hantering av objekt idag i syfte att skapa största möjliga samhällsnyttan. Täby kommun anser att även länsplanen bör sträva efter ett liknande arbetssätt. Länsplanen innehåller till stor del namngivna objekt som baseras på tidigare förhandlingar och överenskommelser vilket ska beaktas. Täby kommun anser att en förändring av arbetssätt och prioriteringsgrunder med fokus på samhällsekonomisk lönsamhet ska ske varsamt och att en förflyttning bör ske i det långsiktiga perspektivet.

Namngivna objekt

Täby kommun saknar en prioritering av namngivet objekt avseende kapacitetshöjning till 2+2 körfält för Löttingetunneln på Norrortleden. Trafikverkets framtagna samhällsekonomiska bedömningen visa att objektet är lönsamt. Löttingetunneln är en flaskhals på Norrortsleden som i sin tur är en viktig länk i den yttre tvärleden runt Stockholm. När Förbifart Stockholm öppnar för trafik år 2030 färdigställs den yttre tvärleden från Kungens kurva – Häggvik – Norrortsleden – E18 vidare till Kapellskärs hamn. Norrortsledens behov av kapacitetshöjande åtgärder är en följd av Förbifart Stockholms öppnande för trafik och har en stor betydelse för att bidra till utvecklingen av länets flerkärnighet och strategiska bebyggelselägen där kollektivtrafiken och expressbussarna spelar en stor roll. Tillgänglighet mellan de regionala stadskärnorna samt tillförlitligheten avseende restider är en viktig del i utvecklingen. Täby kommun ifrågasätter starkt att en så betydelsefull länk i ett sammanhängande transportsystem inte är prioriterat i förslag till länsplan.

Täby kommun saknar även objekt avseende återstående dubbelspårsutbyggnad på Roslagsbanan samt andra åtgärder för ökad robusthet och kapacitet i befintlig järnvägsinfrastruktur. Objektet är planmoget i och med framtaget åtgärdsval och är en förutsättning för att få ut maximal nytta av utbyggnaden av Roslagsbanan till city och skapa förutsättningar för att avlasta annan infrastruktur på ett önskvärt sätt gällande både tunnelbanan och arbetspendling på E18.

Arlanda flygplats behöver stärkas som en internationell och nationell nod genom ett robust och resilient trafiksystem. Behovet av förbättrad tillgänglighet uttrycks i RUFS 2050 och är även utrett i Region Stockholms kollektivtrafikplan 2050. Täby kommun saknar en intention i länsplanen för att stärka resor med kollektivtrafik till Arlanda genom en utbyggnad av Roslagsbanan.

Täby kommun noterar att det är avsatt medel avseende *utrymme för framtida investeringar i kollektivtrafikens infrastruktur* och vill understryka vikten av att dessa medel även används till bytespunkter som stärker kollektivtrafiksystemet och möjliggör effektiva byten mellan olika trafikslag. I Täby kommun finns det behov av att utveckla befintliga och nya bytespunkter längs med Roslagsbanan vilket skapar goda förutsättningar för att stärka och utveckla de tvärgående kollektivtrafikförbindelserna.

Åtgärdsområden

Täby kommun anser att det är alldeles för låg andel medel avsatta för *Åtgärdsområde statliga åtgärder kapacitet och tillförlitlighet*. Inom åtgärdsområdet finns det i, av Trafikverket genomförda åtgärdsvalsstudier, identifierade brister och behov inom nordostsektorn som med relativt små åtgärder kan bidra till ökad kapacitet och tillförlitlighet i transportsystemet till en totalkostnad under 75 miljoner kronor. Dessa åtgärder har väl stöd av inriktningens vägledande principer *förbättra befintlig infrastruktur, prioritera kollektivtrafiken samt stödja utveckling av prioriterad bebyggelsestruktur*.